

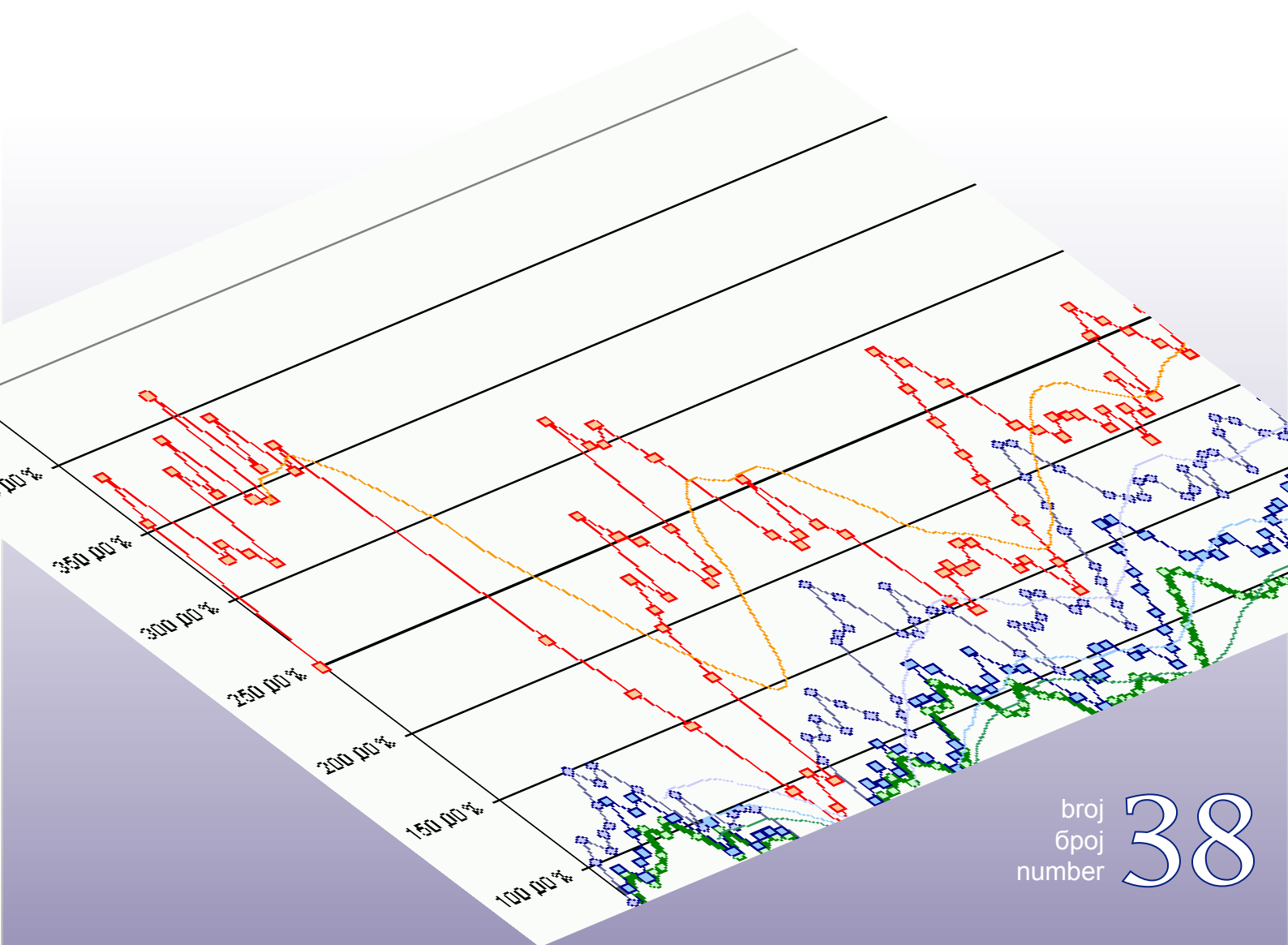
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number **38**

Уз овај број

Примјена Споразума о стабилизацији и придруживању већ се одражава на наплату прихода од царина, а тиме и на наплату укупних индиректних пореза. Осим тога, наплата осталих врста прихода постепено успорава као посљедица кретања цијена на свјетском тржишту у првој половини године. Поред тога, извјесно је и то да улазимо у другу фазу система ПДВ-а, коју, према искуствима других земаља, карактеризују повећана издвајања за поврате ПДВ-а и стабилизација пореске базе. Прва година имплементације ПДВ-а је донијела значајно ширење пореске базе и укључивање дијела сиве економије у регуларне токове. Заједно са дјелимичном суспензијом поврата и ниским степеном пореских превара, ширење пореске основице, уз стандардну стопу изнад приходовно-неутралне, допринијело је великом фискалном суфициту. Због раста увозних цијена и цијена у земљи у 2007.г. једнократни ефекти увођења ПДВ-а, а тиме и фискални суфицити, су се пренијели и на 2007.г. Међутим, како смо најављивали, након почетног бума наступио је период стабилизације система ПДВ-а, али и „консолидације“ обвезника кад су у питању преваре. Стога, у периоду пред нама потребно је што више јачати аналитичке капацитете Управе за индиректно опорезивање за откривање модалитета превара у систему ПДВ-а у БиХ, у сарадњи са земљама у окружењу и чланицама ЕУ.

Због значаја прихода од акциза за фискални биланс у БиХ у овом броју дајемо анализу наплате прихода по појединим врстама акцизних производа. У прилогу о финансирању кантона у Федерацији БиХ анализирамо прве ефекте новог система финансирања који је уведен 2006.г. Због великог интереса јавности за претприступне фондове ЕУ у посебном прилогу представљамо основне карактеристике Инструмента за претприступну помоћ (IPA) који је одобрен Босни и Херцеговини у периоду 2007-2009.године.

У складу са динамиком прикупљања података од извјештајних јединица у прилици смо да објавимо консолидовани извјештај за прво полугодиште 2008.г. који укључује извршење буџета БХ институција, буџета Федерације БиХ, Републике Српске, Дистрикта Брчко и кантона за поменути период.

mr.sc. Динка Антић
шеф Одјељења – супервизор

Садржај:

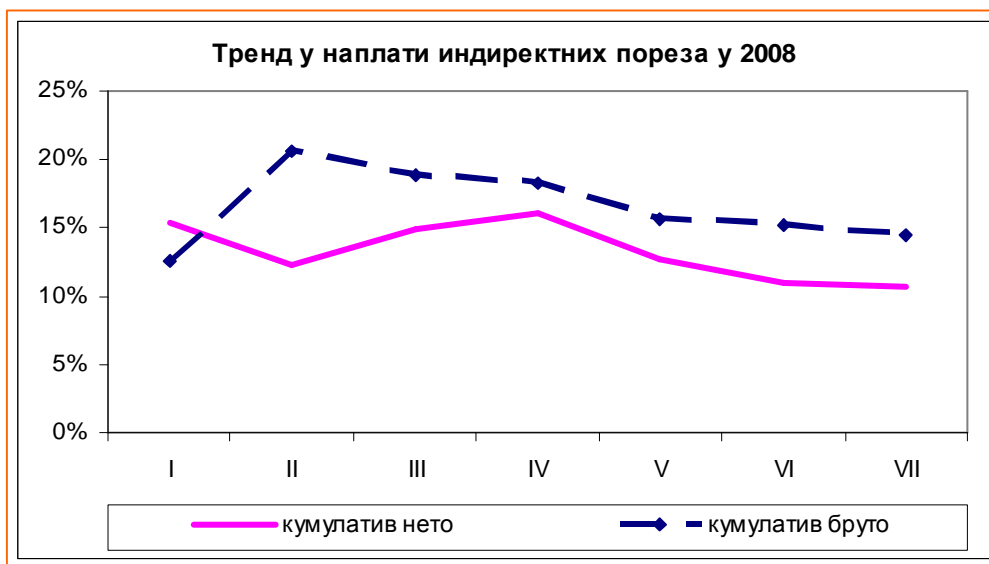
Наплата индиректних пореза: I-VII 2008. године	2
Анализа прихода од акциза по врстама за период 2005 – 2008	5
Финансирање кантона у Федерацији БиХ	11
Инструменти претприступне помоћи - IPA	17
Консолидовани извјештаји: ентитети, ЈР, I-VII 2008.	22
Консолидовани извјештаји: БИХ, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони, I-VI, 2008.	23
Консолидовани извјештај: ФБиХ: Буџет ФБиХ, кантони, општине, I-VI, 2008 г.	24
Консолидовани извјештаји: кантони	25

техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
превод : Един Смаилхоџић, Пројекат подршке ЕУ фискалној политици у БиХ

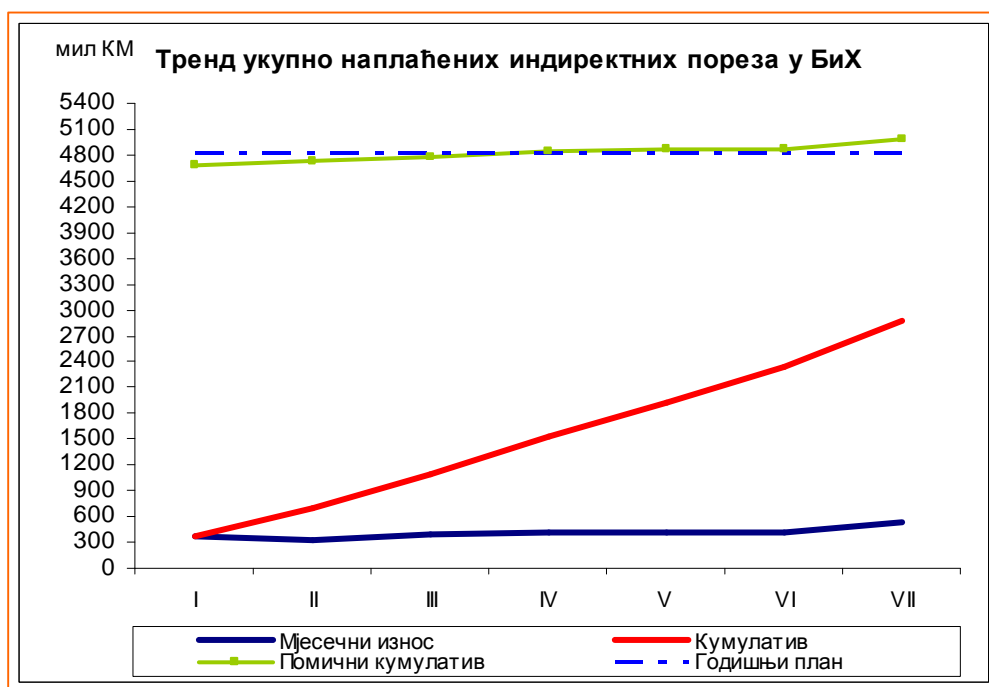
Наплата индиректних пореза: јануар – јули 2008.г.

(припремила: mr.sc. Динка Антић)

За седам мјесеци 2008.г. Управа за индиректно опорезивање (УИО) наплатила је укупно 2,820 млрд КМ прихода од индиректних пореза нето или за 10,72% више него у истом периоду 2007.г. У истом периоду УИО је наплатила и додатних 16,561 мил КМ прихода који су остали неусклађени у евиденцији УИО на крају мјесеца јула¹.

Графикон 1

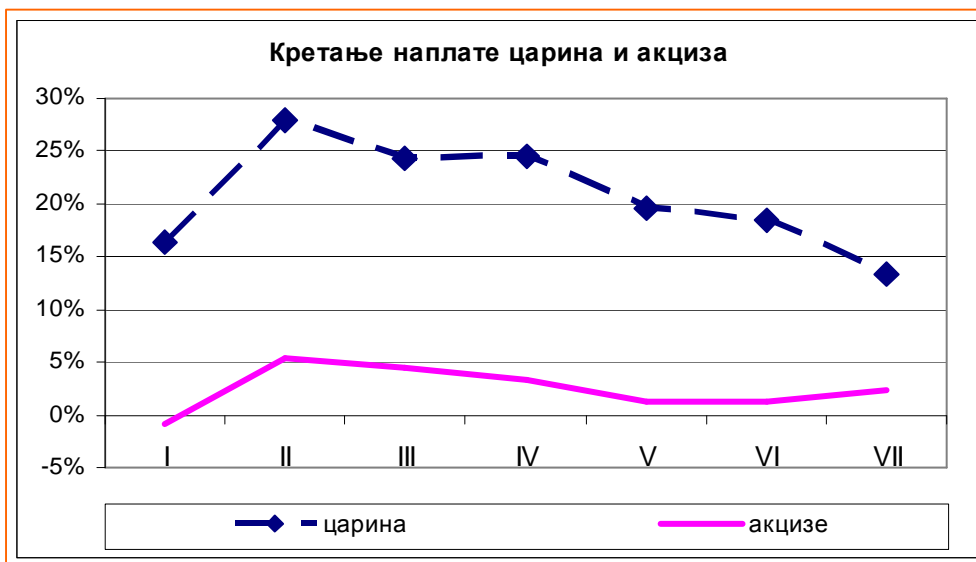

Графикон 2

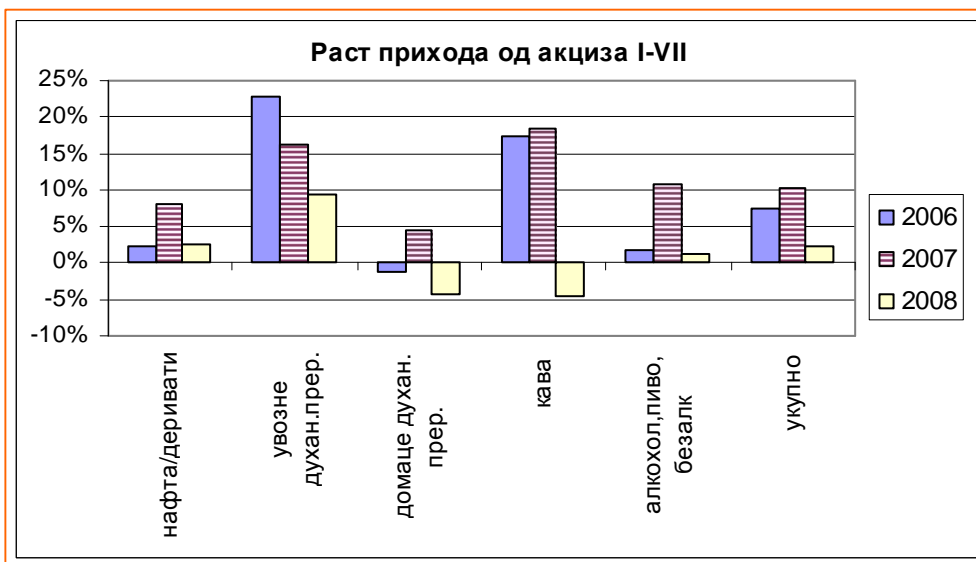
У односу на исти мјесец 2007.г. наплаћено је за 9,21% више индиректних пореза. Посматрајући тренд кумулативне наплате на Графикону 1 уочава се одређено успоравање, што је наставак тренда из првог полугодишта, мада је у јулу наплаћено за

¹ Неусклађени приходи подразумевају приходе код којих не могу довести у везу аналитика уплата (јединствени рачун) и аналитичке евиденције обвезника у модулима ИТ система УИО (ПДВ, царине, акцизе).

16,96% индиректних пореза више него у јуну ове године. Међутим, потребно је истакнути да је наплата индиректних пореза још увијек изнад планиране наплате за ову годину (Графикон 2). Посматрајући наплату појединачних врста индиректних пореза пораст наплате у јулу темељи се на снажном порасту наплате акциза и ПДВ-а. Очекивано, након почетка примјене Споразума о стабилизацији наплата царина је у паду, иако је на нивоу периода од седам мјесеци наплаћено 13,36% више царина него у истом периоду у 2007.г. Међутим, у јулу наплаћено је царина за 11,67% мање него у јулу 2007.г., односно за 14,68% мање у односу на јуни 2008.г.

Графикон 3

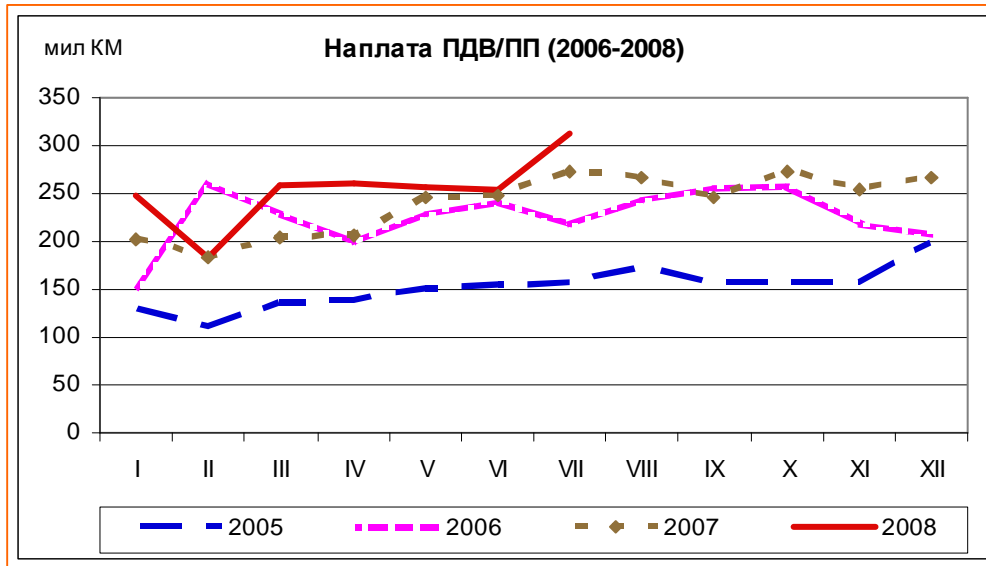

Графикон 4

У односу на јуни акциза је наплаћено за 22,28% више. Боља наплата акциза у јулу је утицала на благи раст кумулативне наплате у првих седам мјесеци, но, то је још увијек испод пројектованог раста за ову годину. На Графикону 4 уочава се тренд успореног раста укупних прихода од акциза и акциза на енергенте, а негативан раст код акцизе на кафу и домаће дуканске прерађевине².

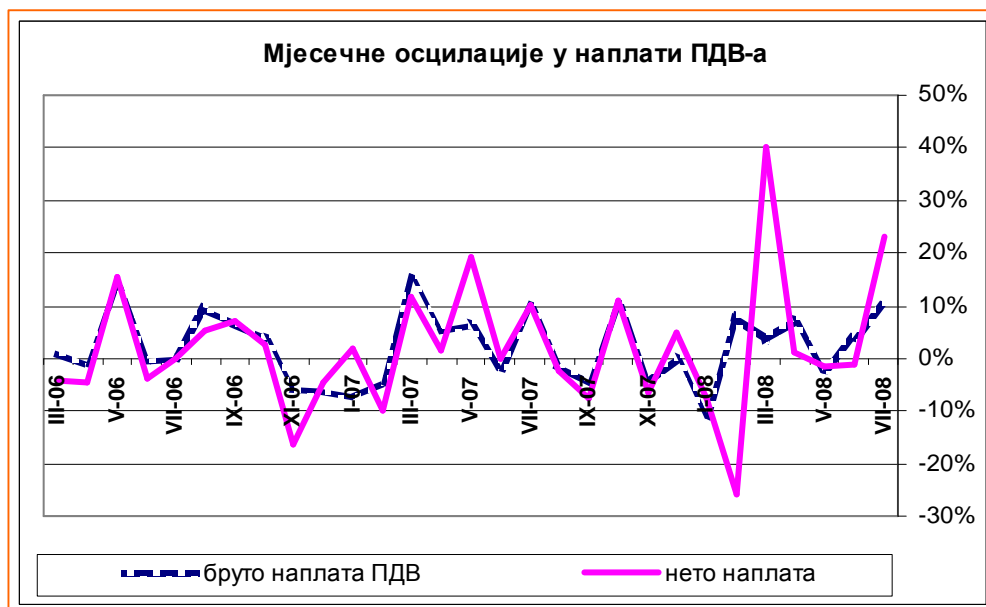
У јулу је забиљежен снажан раст прихода од ПДВ-а. Наплаћено је нето ПДВ-а за 22,93% више него у јуну ове године (Графикон 5).

² Више у посебном прилогу у овом броју.

Графикон 5

Пораст у наплати ПДВ-а резултат је дјеловања два фактора: већег пораста бруто наплате и нижих поврата у јулу (Графикон 6).

Графикон 6

Анализа прихода од акциза по врстама за период 2005 – 2008

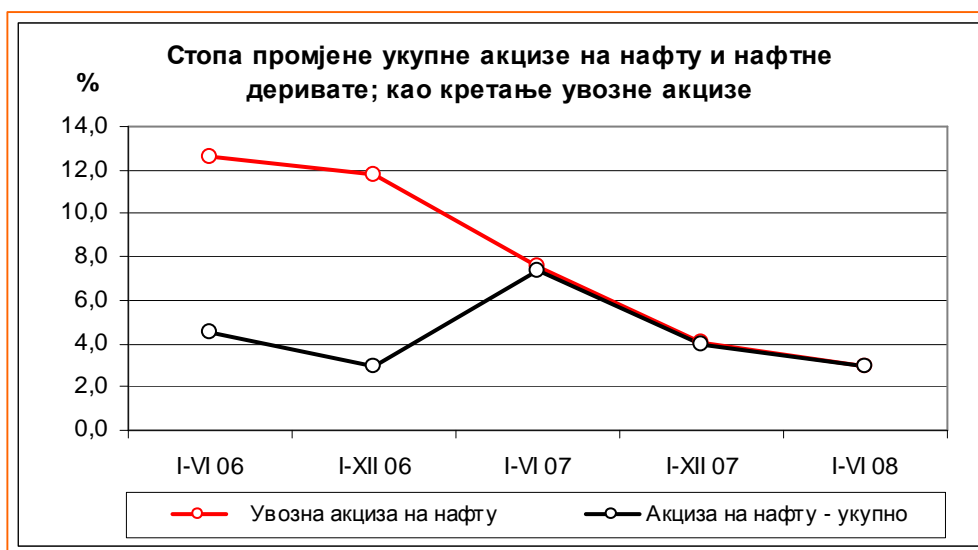
(пише: Александар Ескић, макроекономиста у Одјељењу)

Ако посматрамо структуру прихода од индиректних пореза, примјећујемо да приходи од акциза доживљавају најзначајније успоравање у односу на претходну годину. Овај тренд је примјетан још од половине 2007. године, од када се наша привреда и становништво суочавају са снажним инфлаторним притисцима. Управо због тога долази до промјене структуре издатака буџета на нивоу појединца. Крајњи ефекат је да мањи дио буџета појединца остаје расположив за потрошњу "акцизних" производа што доводи до успоравања номиналног раста ове врсте расхода појединаца тј. прихода фискаса по овом основу.

Обзиром да потрошња сваког акцизног производа има себи својствену логику и одређене законитости, у наставку дајемо "општу" анализу прихода по основу акциза по врстама за период 2005 – 2008. година (на нивоу 6 мјесеци)³. Овдје напомињемо да је актуелни Закон о акцизама у БиХ у примјени од 01.01.2005. године (Сл. гласник БиХ 62/04). У наредним бројевима билтена, анализираћемо детаљније ове врсте прихода појединачно.

Акциза на нафту и нафтне деривате

У току посматраног периода долази до успоравања раста акцизе на нафту и нафтне деривате. Тако су, на крају првог полугодишта 2008. године у односу на исти период претходне године, ови приходи порасли за свега 2.9% у односу на претходни период.

Графикон 7 (Табела 1): Кретање акцизе на нафту; домаће и увозне

Табела 1.

(ут / ут-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Акциза на нафту - укупно	4,5	3,0	7,3	4,0	2,9
Увозна акциза на нафту	12,6	11,8	7,6	4,1	2,9

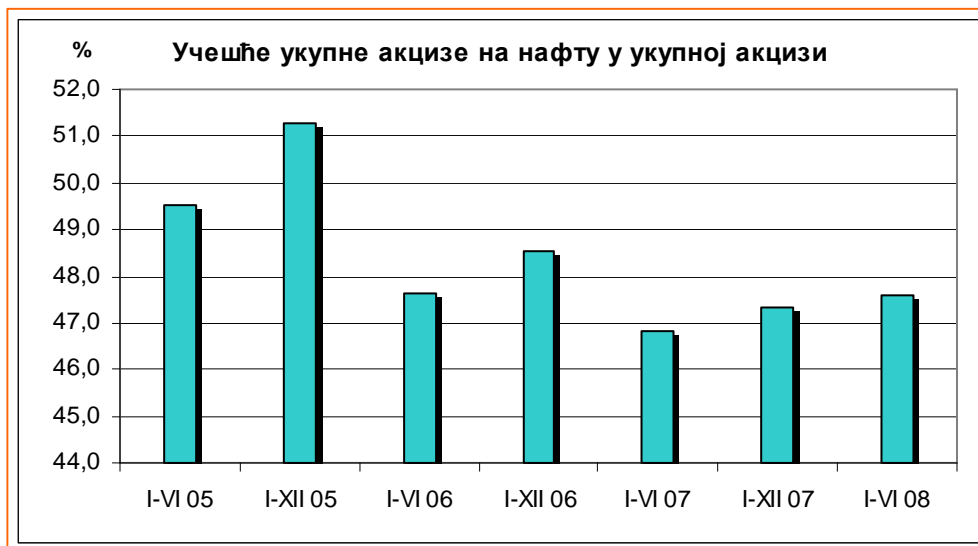
Из табеле 1 видимо да је током посматраног периода домаћа акциза на нафту и нафтне деривате потпуно ишчезла, мада никада и није значајније учествовала у структури ове акцизе.

Из табеле 2 видимо да се значајност акцизе на нафту кретала у интервалу од 47.3-51.3%. На основу података којима располажемо, наше процјене иду у смјеру да је за очекивати повећање значајности ове врсте акцизе до краја године.

³ Поређења у овој анализи су рађена тако што се период I-VI текуће године поредио са истим периодом претходне године, као и период I-XII текуће године са истим периодом претходне године

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

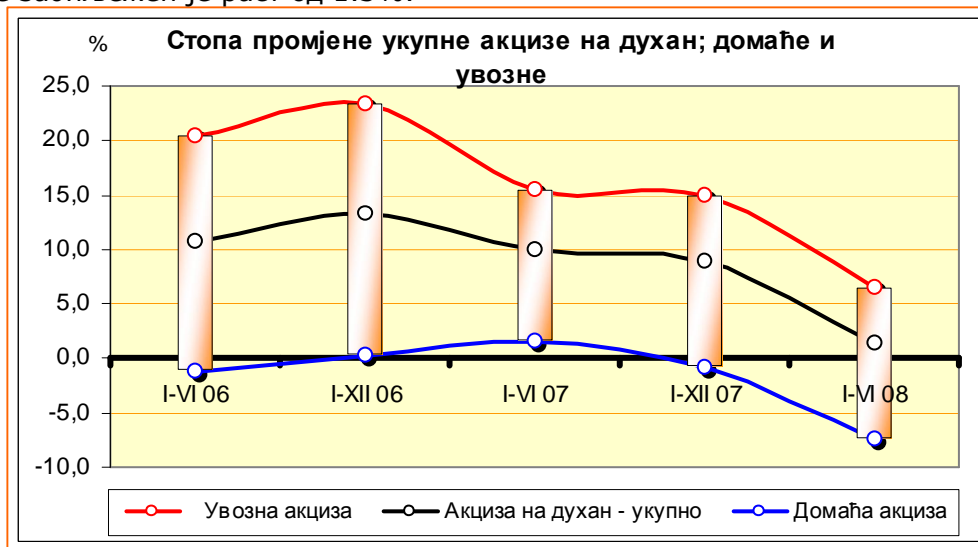
Графикон 8 (Табела 2): Значајност акцизе на нафту

Табела 2.

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће укупне акцизе на нафту у укупној акцизи	49,5	51,3	47,6	48,5	46,8	47,3	47,6

Акциза на дуван и дуванске прерађевине

Графикон 9 јасно показује да долази до симултаног успоравања раста како увозне тако и домаће акцизе, с тим што ова последња улази у негативну зону. Ипак, у првих 6 мјесеци ове године забиљежен је раст од 1.3%.

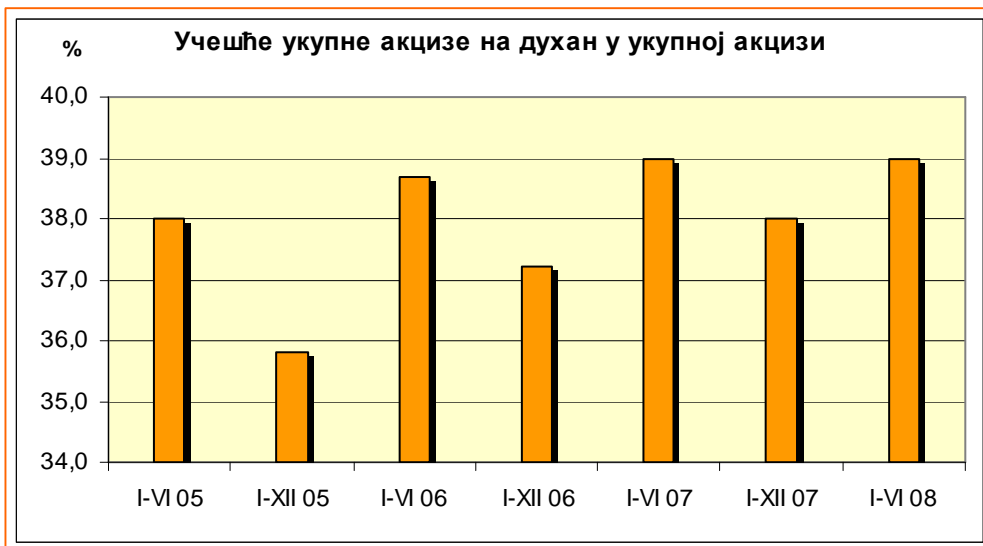
Графикон 9 (Табела 3): Кретање акцизе на дуван; домаће и увозне

Табела 3

(y_t / y_{t-1})	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Акциза на дуван - укупно	10,7	13,3	9,9	8,8	1,3
Домаћа акциза	-1,2	0,2	1,5	-0,8	-7,5
Увозна акциза	20,3	23,4	15,6	14,9	6,4

Када упоредимо наплаћену акцизу, вриједност и количину увезеног дувана и дуванских прерађевина, закључујемо да долази до повећања потрошње јефтинијег дувана што са собом носи и мање наплаћених акциза по том основу за исту количину.

Из табеле 4 видимо да је значајност акцизе на дуван расла током посматраног периода. Претпостављамо да ће се испољени тренд наставити тј да ће учешће акцизе на дуван на крају године бити на нивоу 38+%. Такође, видимо да акциза на дуван прати укупну акцизу.

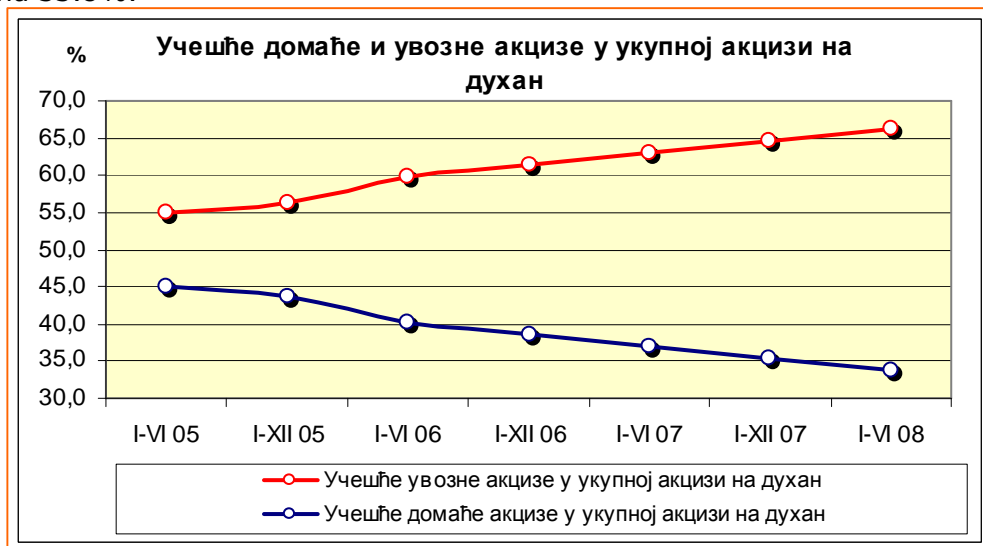

Графикон 10 (Табела 4): Значајност акцизе на дуван

Табела 4

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће укупне акцизе на дуван у укупној акцизи	38,0	35,8	38,7	37,2	39,0	38,0	39,0

У Табели 5. уочавамо све веће учешће увозне акцизе у укупној акцизи. Тако имамо на крају посматраног периода учешће увозне акцизе од скоро 2/3, док је домаћа акциза пала са 44.9% на 33.8%.

Графикон 11 (Табела 5): Значајност домаће тј. увозне акцизе

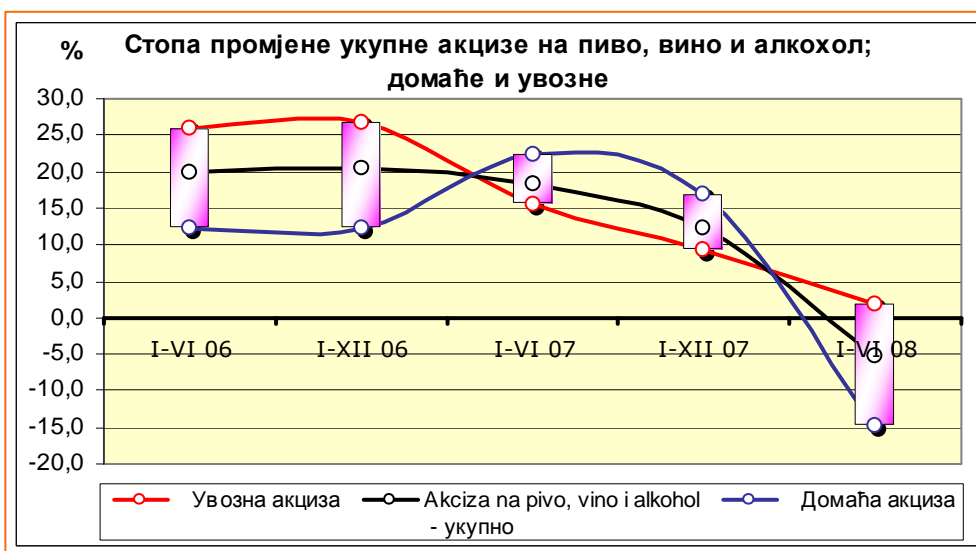
Табела 5

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће домаће акцизе у укупној акцизи на дуван	44,9	43,8	40,1	38,7	37,0	35,3	33,8
Учешће увозне акцизе у укупној акцизи на дуван	55,1	56,2	59,9	61,3	63,0	64,7	66,2

Акциза на пиво, вино и алкохол

Из табеле 6 видимо да, по први пут, акциза на ове производе улази у „минус“ зону. Истовремено, долази до суноврата домаће акцизе и значајног успоравања увозне акцизе тако да, као резултанту ове двије појаве, имамо пад ове акцизе од 5.1% за период I-VI 2008.

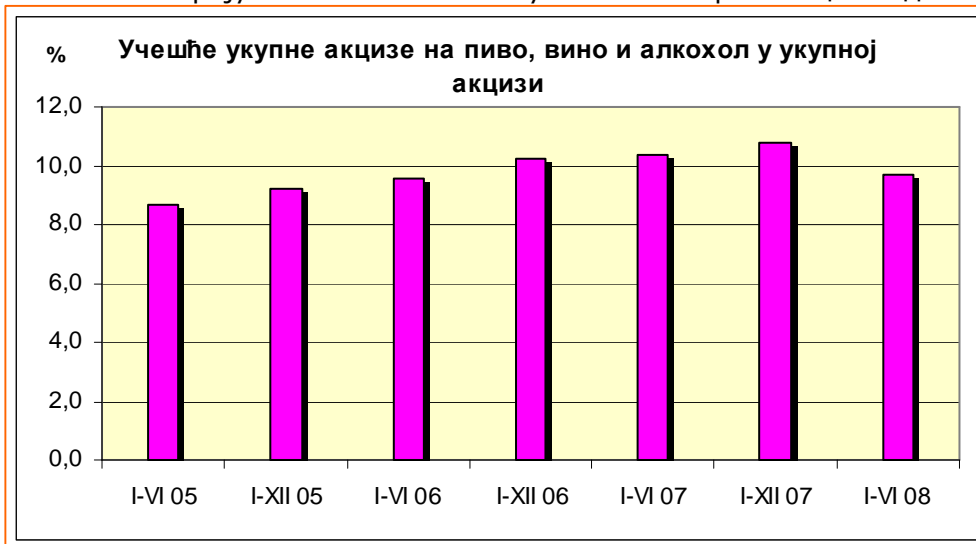

Графикон 12 (Табела 6): Кретање акцизе на пиво, вино и алкохол; домаће и увозне
Табела 6

(ут / ут-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Акциза на пиво, вино и алкохол - укупно	19,9	20,4	18,3	12,3	-5,1
Домаћа акциза	12,2	12,3	22,3	16,8	-14,7
Увозна акциза	25,8	26,8	15,5	9,2	1,8

Чак и када погледамо прелиминарне податке за првих 8 мјесеци, који су нам доступни у вријеме писања овог текста, закључујемо да ћемо на крају године ипак имати пад акциза по овом основу.

Из графикона 13 се види мање-више уједначен ниво учешћа ове акцизе у укупним приходима од акциза, с тим да у задњем периоду долази до благог пада значајности ове врсте акцизе. Ипак на крају можемо очекивати учешће ове врсте акцизе од око 10%.

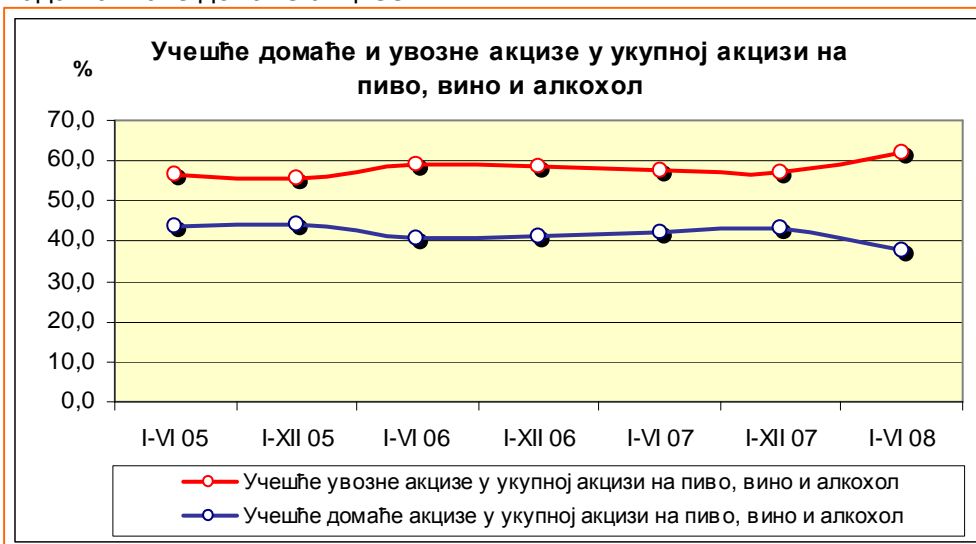

Графикон 13 (Табела 7): Значајност акцизе на пиво и алкохол

Табела 7

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће укупне акцизе на пиво, вино и алкохол у укупној акцизи	8,7	9,2	9,6	10,2	10,4	10,8	9,7

На крају посматраног периода долази до рапидније промјене значајности увозне акцизе тако да се она по први пут пење изнад границе од 60%, и износи 62.1%. С друге стране, долази до пада наплате домаће акцизе.

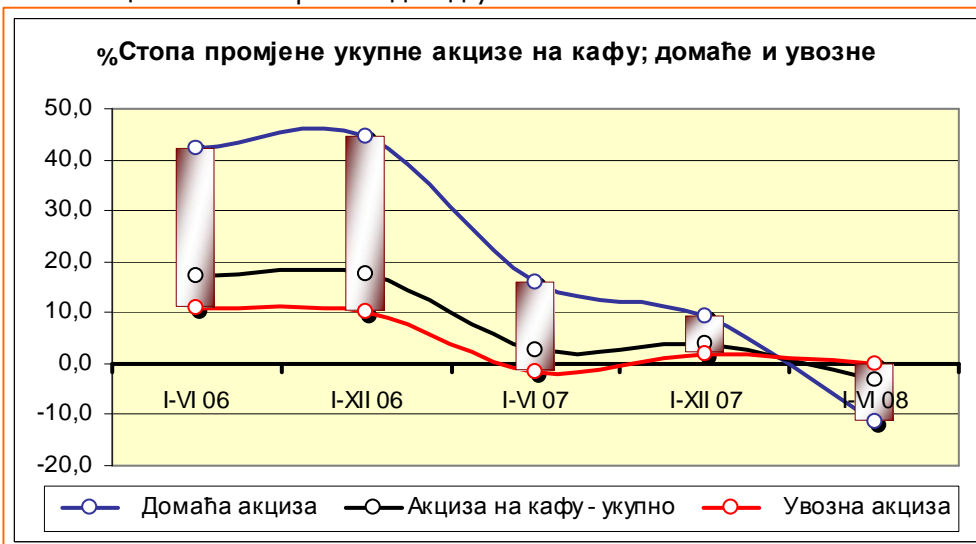
Графикон 14 (Табела 8): Значајност домаће тј. увозне акцизе

Табела 8

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће увозне акцизе у укупној акцизи на пиво, вино и алкохол	56,4	55,6	59,2	58,6	57,8	56,9	62,1
Учешће домаће акцизе у укупној акцизи на пиво, вино и алкохол	43,6	44,4	40,8	41,4	42,2	43,1	37,9

Акциза на кафу

Можемо приметијети да у посматраном периоду долази до успоравања стопе раста укупне акцизе на кафу која у 2008. години улази у негативну зону тј. долази до пада наплате ове акцизе. Домаћа акциза много брже пада од увозне.

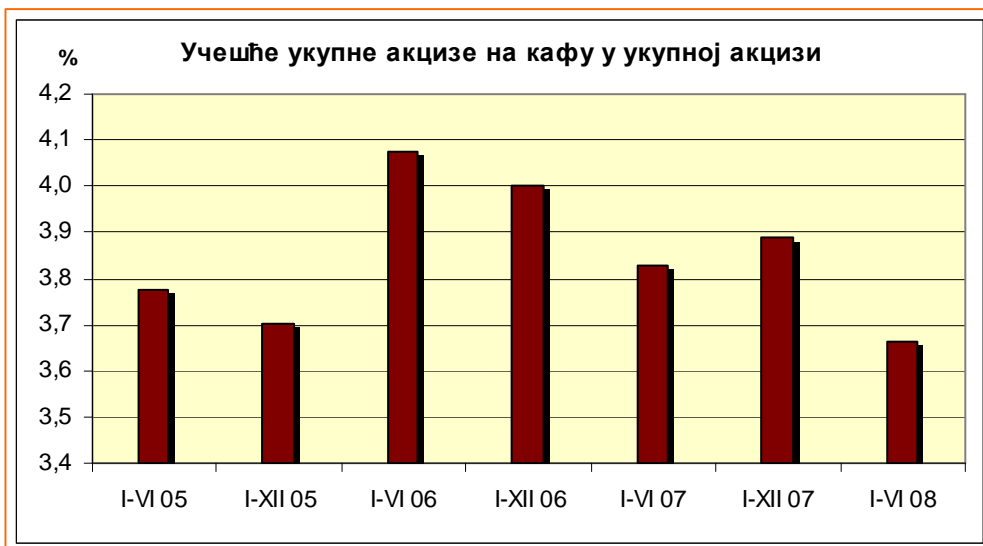
Графикон 15 (Табела 9): Кретање акцизе на кафу; домаће и увозне

Табела 9

(ут / ут-1)	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Акциза на кафу - укупно	17,2	17,6	2,6	3,7	-3,1
Домаћа акциза	42,1	44,7	15,8	9,3	-11,6
Увозна акциза	10,9	10,3	-1,7	1,7	0,1

Према расположивим подацима, процијењујемо да ће наплата акцизе на кафу на крају 2008. године бити мања за 2-3% у односу на претходну годину.

Из табеле 10 видимо да се значајност акцизе на кафу није рапидније мијењала тј. кретала се у интервалу од 3.7-4.0%. Претпостављамо да ће се испољени тренд наставити и да ће учешће на крају управо тог учешће на крају управо тог

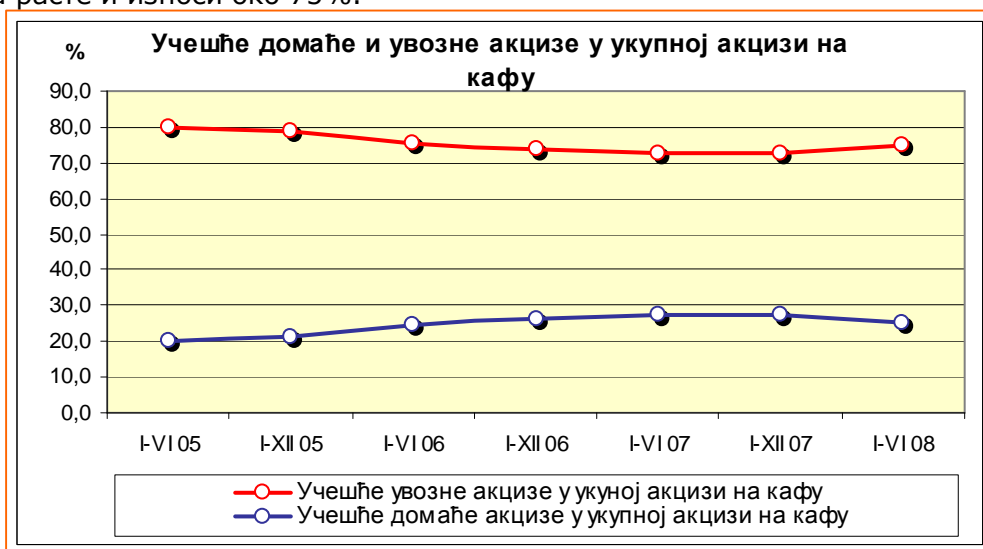

Графикон 16 (Табела 10): Значајност акцизе на кафу

Табела 10

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
Учешће укупне акцизе на кафу у укупној акцизи	3,8	3,7	4,1	4,0	3,8	3,9	3,7

Увозна акциза, са учешћем од 72.5-80.0%, доминантно утиче и обликује укупну акцизу на кафу. Након мањег пада учешћа у 2007 години, релативно учешће увозне акцизе почиње да расте и износи око 75%.

Графикон 17 (Табела 11): Значајност домаће тј. увозне акцизе

Табела 11

	I-VI 05	I-XII 05	I-VI 06	I-XII 06	I-VI 07	I-XII 07	I-VI 08
--	---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------

Учешће домаће акцизе у укупној акцизи на кафу	20,1	21,1	24,4	26,0	27,5	27,4	25,1
Учешће увозне акцизе у укупној акцизи на кафу	79,9	78,9	75,6	74,0	72,5	72,6	74,9

Закључак

На претходних неколико страница приказали смо кретање наплаћене акцизе по својим најзначајнијим врстама. Сумарно посматрано, долази до значајног успоравања раста ове врсте прихода које износи свега 1.23% у првих 6 мјесеци ове године у односу на исти период претходне године. Ако томе додамо и значајно смањење раста у другом полугодишту 2007. године, закључујемо да је ово посљедица фундаменталних промјена у домаћем и међународном економском систему. Још једном ћемо подвући да успоравање раста прихода по основу акциза повлачи за собом истосмјеран ефекат аликвотног дијела ПДВ-а. Ако томе додамо и значајан пад наплате царина као директне посљедице процеса приближавања Босне и Херцеговине јединственом европском тржишту, то додатно обавезује фискалне власти ове земље да посвети додатну пажњу свеобухватној анализи узрока кретања ових врста јавних прихода, првенствено због њихове значајности. Такође, битно је напоменути да ни на простору једниственог тржишта Европске Уније није „стављена тачка на и“ у смислу прописа који уређују ову област. То нас обавезује да у наредним издањима билтена Одјељења, у свјетлу обавеза које стоје пред Босном и Херцеговином, како она буде напредовала ка ЕУ, предочимо основне контуре европских директива које уређују ову област јавних финансија, као и размишљања у којем смјеру ће се кретати будућа рјешења.

Финансирање кантона у Федерацији БиХ

(Пише: Александра Регоје, макроекономиста у Одјељењу)

Увод

Федерација БиХ има децентрализовану фискалну структуру. Састоји се од десет федералних јединица, односно кантона. Локална самоуправа организује се у општинама (78) и градовима (2). Уставом ФБиХ подијељене су надлежности између федералне и кантоналне власти. Уставом су регулисане искључиве надлежности ФБиХ, заједничке надлежности ФБиХ и кантона, као и искључиво кантоналне надлежности. У искључивој надлежности кантона је образовна и културна политика, провођење социјалне политике и успостава служби социјалне заштите, регулисање и осигурање јавних служби, стамбена политика, доношење прописа у кориштењу локалног земљишта, доношење прописа везано за унапређење локалног пословања, утврђивање политике у вези са осигурањем радија и телевизије, те друге надлежности прописане Уставом ФБиХ.

Сваки кантон овлаштен је да делегира своје надлежности на општину и град на својој територији или на федералну власт. Кантон може делегирати надлежности на општину или град у вези са образовањем, културом, туризмом, локалним пословањем, хуманитарном дјелатношћу те радиом и телевизијом, а дужан је то урадити ако у погледу националног састава већинско становништво у датој општини односно граду није већинско становништво у кантону као цјелини.

Кантони усвајају сопствени буџет и прикупљају приходе по различитим основама. Кантоналне владе имају ограничену фискалну аутономију, у смислу да саме доносе прописе који се односе на прикупљање појединих врста прихода. Са друге стране, већина прихода регулисана је на нивоу ФБиХ, односно Законом о припадности јавних прихода у Федерацији Босне и Херцеговине. Кантонални приходи чине око 49% консолидованих прихода ФБиХ⁴, а остали дио припада Влади ФБиХ (око 36% консолидованих прихода) и општинама (око 15% консолидованих прихода ФБиХ).

Кантонални извори финансирања

Кантонима припадају сљедеће категорије прихода:

⁴ Подаци Одјељења, консолидовани извјештај за ФБиХ (искључујући ванбуџетске фондове) за 2007.г.

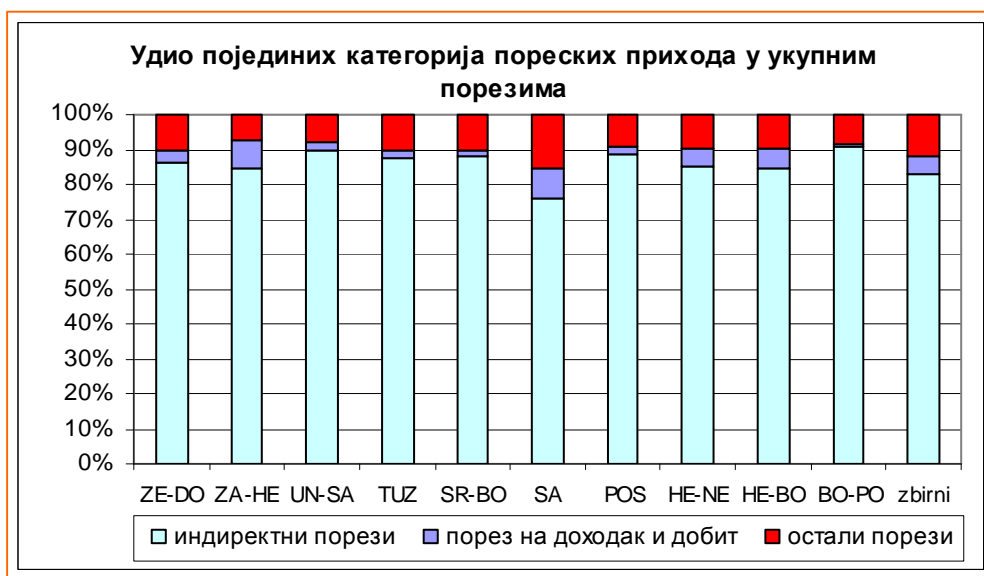
Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- 1) приходи од индиректних пореза са Јединственог рачуна (49,7% прихода који припадају ФБиХ након издвојених средстава за финансирање спољног дуга⁵),
- 2) порез на добит предузећа⁶,
- 3) порез на плату (71,5% од укупно уплаћеног пореза у кантону),
- 4) накнаде и таксе, новчане и друге казне у складу са кантоналним прописима,
- 5) приходи од природних добара у власништву кантона.

Табела 12. Збирни преглед прихода кантона у периоду 2006-2007.г.

		у мил КМ		индекс	у % од укупних прихода	
		2006	2007		07/06	2006
1	Приходи (11+12+13+14)	1.696,99	1.887,73	111	100,0%	100,0%
11	Приходи од пореза	1.504,44	1.657,78	110	88,7%	87,8%
	Порези на добит појединаца и предузећа	68,53	85,05	124	4,0%	4,5%
	Порези на плате и радну снагу	158,26	180,46	114	9,3%	9,6%
	Приходи од индиректних пореза	1.269,38	1.377,59	109	74,8%	73,0%
	Остали порези	8,28	14,69	177	0,5%	0,8%
12	Непорески приходи	160,45	183,11	114	9,5%	9,7%
13	Текуће потпоре (Грантови)	32,09	46,64	145	1,9%	2,5%
14	Остали приходи	0,02	0,19	1.160	0,0%	0,0%

Основни извор кантоналних прихода чине приходи од пореза, односно приходи од индиректних пореза. Од укупних текућих прихода на пореске приходе отпада око 87,8%⁷, док индиректни порези чине око 73% укупних, односно преко 80% пореских прихода кантона (графикон 18).

Графикон 18. Удио појединих категорија пореских прихода у укупним порезима

Према подацима Одјељења, укупни приходи (без капиталних примитака и средстава финансирања) забиљежили су раст од 11% у 2007.години. Порески приходи порасли су за 10%, непорески за 14%, док су грантови забиљежили раст од око 45% у односу на претходну годину.

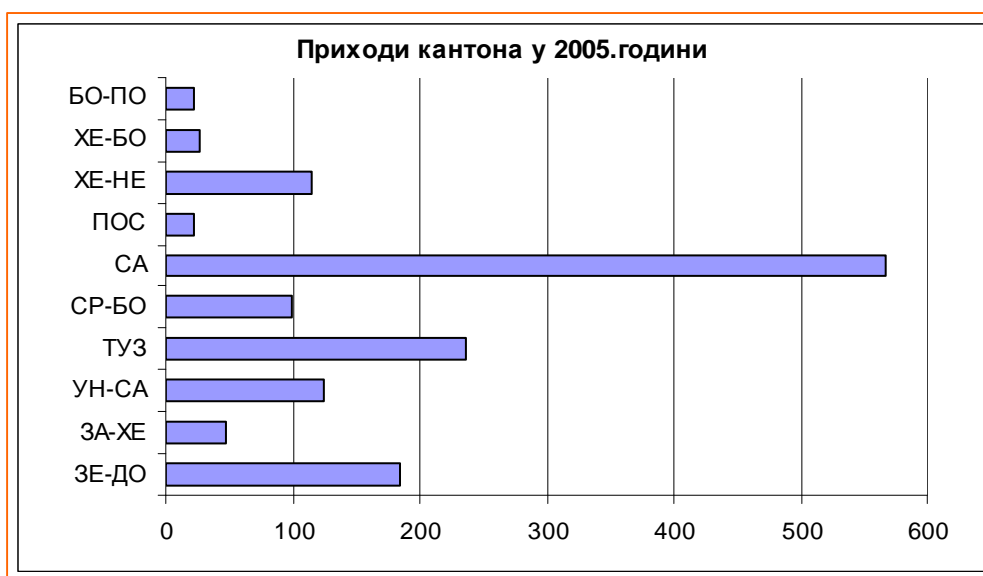
Расподјела прихода од индиректних пореза

⁵ Закон о измјенама и допунама Закона о припадности јавних прихода у ФБиХ; Сл. новине ФБиХ бр. 43 од 14.7.2008.г.

⁶ Изузев пореза на добит који припадају Федерацији према Закону о припадности јавних прихода у ФБиХ, члан 4 б)

⁷ Извор: подаци ОМА-е за 2007.годину

Све до доношења Закона о припадности јавних прихода у ФБиХ у јуну 2006. године, механизам расподеле дијелених пореза био је заснован на деривацији, што значи да су порези прикупљени на подручју одређеног кантона припадали датом кантону, а онда су се распоређивали општинама по кантоналним прописима. Резултат таквог начина расподеле су значајни диспаритети у висини кантоналних прихода, због различитих капацитета кантоналних привреда. До увођења нове формуле расподеле алокација ресурса је првенствено зависила од локације одвијања економских активности.

Графикон 19. Приходи кантона у 2005. години⁸

Хоризонтална фискална неравнотежа односи се на разлике у фискалним капацитетима за финансирање расхода код истих нивоа власти. Нови закон уводи формулу за расподелу прихода са јединственог рачуна која доноси прве ефекте хоризонталног фискалног изједначавања. Као и код општина, формула се уводи постепено, током шестогодишњег периода, да би се избјегли буџетски шокови.⁹ Шема расподеле у прелазном периоду до коначног увођења формуле садржи пондер историјског удјела у порезу на промет – $a(i)$, и условно речено "демографски" пондер, односно пондер појединачног учешћа кантона у укупним кантоналним приходима који доноси нови Закон – $b(i)$.

Пондер историјског удјела у приходима од пореза на промет током периода увођења формуле опада, док пондер удјела који кантон има након примјене формуле за расподелу постепено расте, и на крају шестогодишњег периода износи 1.

Табела 13. Шема расподеле у прелазном периоду од 6 година

Година 1	$X(i)=a(i)*0,9+b(i)*0,1$
Година 2	$X(i)=a(i)*0,7+b(i)*0,3$
Година 3	$X(i)=a(i)*0,5+b(i)*0,5$
Година 4	$X(i)=a(i)*0,3+b(i)*0,7$
Година 5	$X(i)=a(i)*0,1+b(i)*0,9$
Година 6	$X(i)= b(i)$

Коначна формула за расподелу након прелазног периода – $b(i)$, прописује појединачно учешће кантона у расподјели прихода од индиректних пореза и то:

- 1) 57% на основу броја становника,
- 2) 6% на основу површине,

⁸ Извор: Хајрудин Хаџимехановић, „Остварени јавни приходи у кантонима у периоду 2005-2007.г“, „Рачуноводство и пословне финансије“ бр. 5, ФЕБ, Сарајево, мај 2008, стр. 3-7.

⁹ Више о увођењу формуле за расподелу индиректних пореза општинама у билтену бр 28-29
Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- 3) 24% на основу броја ученика у основном образовању,
- 4) 13% на основу броја ученика у средњем образовању у датом кантону.

Формула садржи посебан коефицијент за расходне потребе кантона са најмањим приходима по становнику од пореза на промет и то 1,8 за Босанско-подрињски и 1,1 Херцег-босански кантон.¹⁰ Такође садржи коефицијент за посебне расходне потребе Кантона Сарајево. Тај коефицијент износи 2.

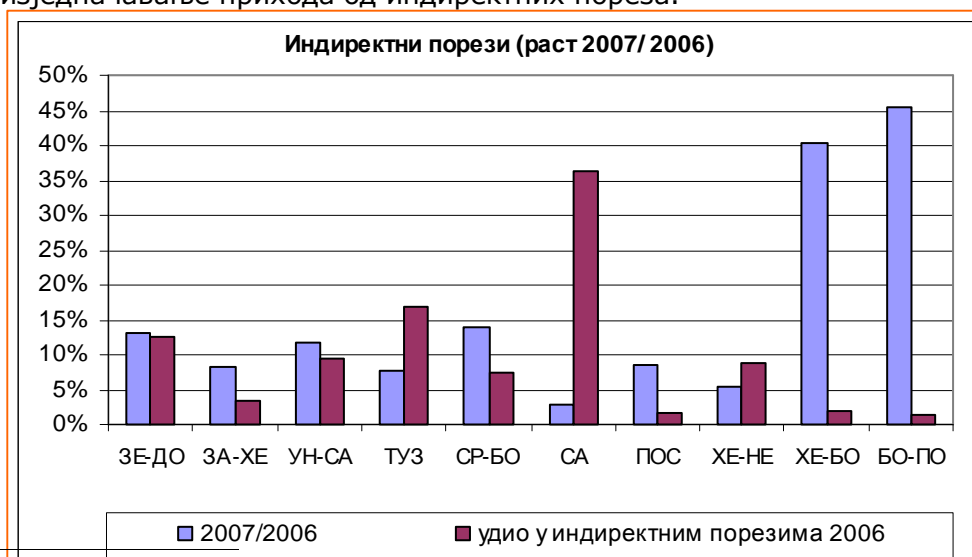
Хоризонтално фискално изједначавање

Графикон 20. приказује израчунате коефицијенте расподјеле прихода од индиректних пореза за кантоне, објављене у Упутству о учешћу кантона и јединица локалне самоуправе у приходима од индиректних пореза. Учешће Сарајевског, Посавског, Херцеговачко-неретванског и Западно-херцеговачког кантона постепено опада, док се код осталих кантона учешће постепено повећава.

Графикон 20. Коефицијенти расподјеле прихода

Из графикона 21 могуће је сагледати почетне ефекте увођења формуле за хоризонтално фискално изједначавање прихода од индиректних пореза.

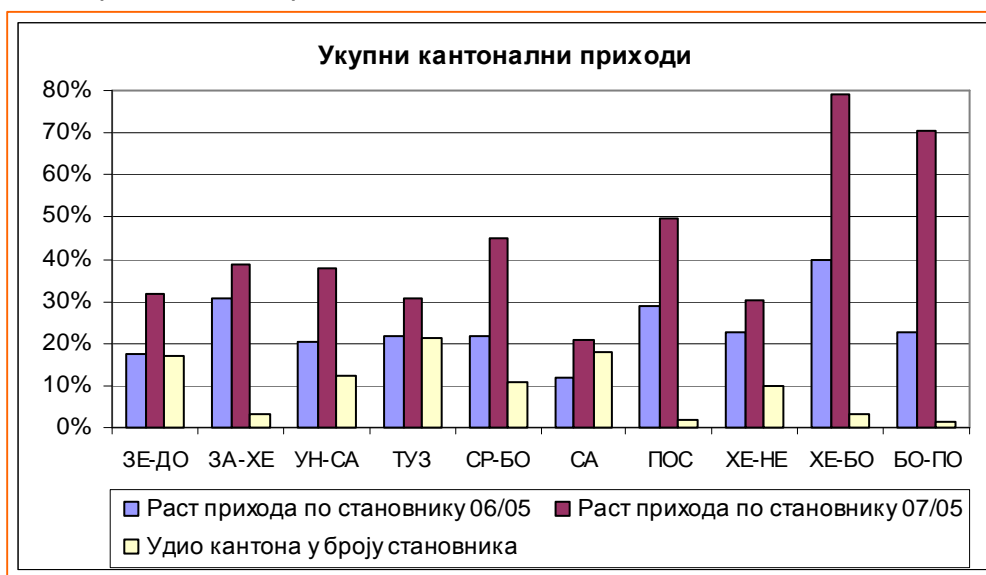

¹⁰ Prilikom primjene formule iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, Posavskom, Bosansko-podrinjskom i Herceg-bosanskom kantonu (kantoni sa najmanjim приходима од пореза на промет по становнику) као ponder историјског удјела у порезу на промет користи се историјски удио који је сваки од ова три кантона имао у приходима од пореза на промет свих кантона, увећан за трансфере кантонима и нижим нивоима који су за потребе наведених кантона издвајани из буџета Федерације у 2005. години.

Графикон 21. Индиректни порези (раст 2007/ 2006) Извор: ОМА

Наиме, кантони са најмањим удјелом индиректних пореза у укупним кантоналним индиректним порезима, остварили су највећи раст поменутих прихода у 2007. у односу на 2006. годину. Тако је, према подацима Одјељења, раст индиректних пореза у Босанско-подрињском и Херцег-босанском кантону у 2007. години износио преко 40% у односу на претходну годину. Као што је наведено, поменути кантони имали су најмање приходе од пореза на промет по становнику¹¹ у 2005. години, те им, према новом начину расподјеле припада посебан коефицијент за њихове расходовне потребе. Са друге стране, у Сарајевском кантону, коме припада највећи удио кантоналних индиректних пореза, остварен је најмањи раст датих прихода у 2007. години, иако и за овај кантон формула садржи посебан коефицијент.

Графикон 22 приказује раст кантоналних прихода по становнику у последње двије године, као и удио броја становника датог кантона у укупном броју становника ФБиХ. Примјетно је да су кантони са мањим бројем становника остварили значајнији раст укупних прихода у односу на базну 2005. годину.

Графикон 22. Укупни кантонални приходи¹²

Закључак

Све до увођења новог начина расподјеле није постојао механизам хоризонталног фискалног изједначавања у ФБиХ. Нова формула расподјеле прихода од индиректних пореза уводи транспарентан и предвидив ток расподјеле, доносећи прве ефекте изједначавања. Сврха хоризонталног изједначавања јесте „исправљање“ фискалних дебаланса и омогућавање грађанима различитих кантона једнак или сличан приступ јавним услугама за исто пореско оптерећење.

У протекле двије године, најзначајнији раст прихода остварили су кантони који су имали најниже приходе од индиректног опорезивања по становнику прије увођења формуле. Фискални капацитети малих и неразвијених кантона постепено јачају, док урбани и богатији кантони примају опадајући износ расположивих средстава за расподјелу.

¹¹ За калкулацију преузете су процјене броја становника које су се користиле за израчун коефицијената расподјеле индиректних пореза.

¹² Извор: Federalni zavod za statistiku i H. Hadžimehanović, Ibid.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Треба имати у виду да анализа периода од свега двије године није довољно дуг период за детаљну анализу ефеката новог начина расподјеле прихода од индиректних пореза. Коначне ефекте моћи ћемо сагледати по истеку прелазног шестогодишњег периода, када ће расподјела прихода зависити искључиво од фактора прописаних новом формулом.

Инструменти претприступне помоћи (*Instrument for pre-accession Assistance - IPA*)

(припремила: Мирела Кадић)

Увод

Инструмент претприступне помоћи (енгл. *Instrument for pre-accession Assistance - IPA*) претприступни је програм за раздобље од 2007. до 2013. године, који замјењује пет досадашњих програма CARDS, Phare, ISPA, инструмент за Турску и SAPARD. На овај начин, нови претприступни инструмент сведен је под јединствену правну основу.

Основни циљеви IPA програма су да омогући државама кандидаткињама¹³ и државама потенцијалним кандидаткињама усклађивање законодавства с правним наслијеђем ЕУ, те provedбу усклађених прописа, као и припреме за кориштење фондова који ће државама кандидаткињама¹⁴ и потенцијалним кандидаткињама бити на располагању једном када постану државе чланице Уније (структурни и пољопривредни фондови, Кохезијски фонд).

Програм IPA установљен је Прописом Савјета ЕЗ-а број 1085/2006 од 17.06.2006. којим се установљује IPA¹⁵ и Пропис Комисије ЕЗ-а број 718/2007 од 12.јуна 2007. којим се спроводи Пропис Савјета ЕЗ-а број 1085/2006¹⁶.

Ради ефикасније provedбе основних циљева IPA, програм је подијељен на пет компоненти:

1. Помоћ у транзицији и изградња институција - IPA TAIB (*Transition Assistance and Institution Building*)
2. Прекогранична сарадња - IPA CBC (*Cross Border Cooperation*)
3. Регионални развој
4. Развој људских ресурса
5. Рурални развој

Земље кандидати остварују право на кориштење средстава кроз свих 5 компонената, док Босна и Херцеговина, као земља-потенцијални кандидат, остварује право на кориштење фондова само кроз прве двије компоненте.

Према компоненти I, помоћ се може додијелити за:

- a. јачање демократских институција и владавине права,
- b. промовисање и заштиту људских права, посебно права мањина
- c. реформу јавне управе, реформу у области правде и унутарњих послова, правног система, правосуђа, полиције, царина и система контроле граница, борбе против корупције, тероризма, нелегалних миграција
- d. јачање тржишне економије
- e. развој цивилног друштва
- f. успостављање социјалног дијалога
- g. политика заштите околине
- h. побољшан приступ малих и средњих предузећа тржишту
- i. изградња институција у области нуклеарне сигурности
- j. учешће у програмима Заједнице који су усмјерени подизању свијести о европском држављанству.

Према компоненти II, помоћ се додијељује за:

- a. промовисање одрживог економског и социјалног развоја у пограничним регијама

¹³ Хрватска, Македонија, Турска

¹⁴ Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Косово под UNMIK-ом, Србија

¹⁵ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_210/l_21020060731en00820093.pdf

¹⁶ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2007/l_170/l_17020070629en00010066.pdf

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- b. заједнички рад на рјешавању изазова у областима као што су околиш, природно и културно наслеђе, јавно здравство и спречавање организованог криминала
- c. осигурање сигурних и ефикасних граница.

Главни стратешки документи

Главне стратешке документе за IPA програм чине:

- **Европско партнерство** (за земље потенцијалне кандидате),
- **Приступно партнерство** (за земље кандидате)
- Годишњи **Извјештаји о напретку**
- Стратешки документ (енгл. „**Strategy paper**“)
- Вишегодишњи индикативни плански документ („*Multi-annual Indicative Planning Document-MIPD*“)
- Вишегодишњи индикативни финансијски оквир („*Multi-annual Indicative Financial Framework-MIFF*“)

Европско партнерство

Савјет закључује Европска партнерства за сваку земљу потенцијалну кандидаткињу те у јединственом документу утврђује приоритете за сваки сектор у смислу преноса законодавства Заједнице (*acquis communautaire*), приоритете за пружање помоћи од стране Европске заједнице и услове за добивање финансијске помоћи. Документи детаљно утврђују приоритете на које свака земља мора обратити пажњу приликом припреме за придруживање, посебно у примјени правне стечевине (*acquis*). Ови се документи ревидирају на годишњем нивоу на основу годишњих Извјештаја о напретку које редовно Савјету подноси Европска комисија. Земље кандидати закључују **Приступна партнерства**.

Извјештаји Европске комисије о напретку

Европска комисија редовно подноси Савјету извјешћа о напретку у земљи кандидаткињи или потенцијалној земљи кандидаткињи, а везано уз акцијски план придруживања Европској унији (тзв. „*road to the EU*“), с посебним освртом на провођење и јачање стандарда Европске уније. Извјештаји служе као извор информација потребних за доношење одлука о слједећим корацима и могу послужити као основа за финансирање будућих пројеката кроз програме ЕУ.

Стратешки документ (енгл. „ Strategy paper“) садржава обухватну политику Европске комисије у погледу проширења на земље кандидаткиње и потенцијалне земље кандидаткиње, а објављује се на годишњем нивоу. Стратешки документ за сваку земљу наглашава главне значајке постигнутог напретка, утврђује приоритете за поједино раздобље извјештавања и даје препоруке за будући развој стратегије Европске комисије у погледу проширења и Процеса стабилизације и придруживања.

Вишегодишњи индикативни финансијски оквир (**MIFF-Multiannual Indicative Financial Framework**)

MIFF је документ Европске комисије који представља спону између Стратегије проширења ЕУ и процеса планирања и израде буџетских алокација ЕУ, намијењених за подршку процеса проширења. Представља индикативни преглед средстава програма IPA по појединим земљама кроз компоненте.

Табела 14. Вишегодишњи индикативни финансијски оквир за БиХ 2009-2011 (у милионима еура)

MIFF 2009-2011 за БиХ (у мил еура) ¹⁷	2007	2008	2009	2010	2011
Помоћ у транзицији и изградња институција	58,1	69,9	83,9	100,7	102,7
Прекогранична сарадња	4,0	4,9	5,2	5,3	5,4
Укупно:	62,1	74,8	89,1	106,0	108,1

¹⁷ MIFF 2009-2011 представља ревизију претходног (првог) оквира за БиХ који је ЕК урадила за период 2007-2010.

Вишегодишњи индикативни плански документ (*MIPD-Multiannual Indicative Plan Document*)

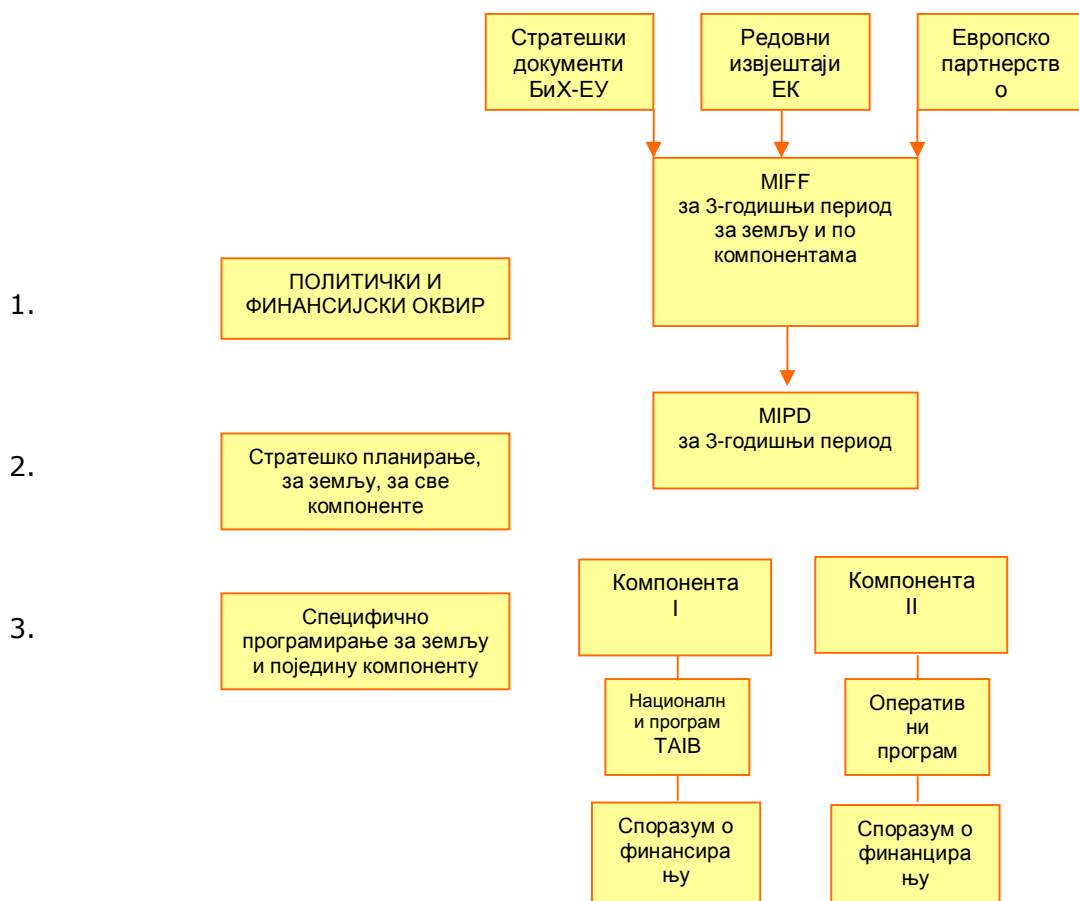
Европска комисија у години N-1 на темељу MIFF-а припрема MIPD за поједину земљу. Са стајалишта Европске комисије, MIPD представља кључни стратешки документ којим се утврђују најважнија подручја интервенције и приоритети на које се поједина земља корисница средстава треба осврнути у припреми својих програмских докумената. Код припреме садашњег MIPD-а, Дирекција за европске интеграције и Европска комисија спровели су консултације с представницима бх власти, ресорним министарствима, актерима цивилног друштва, те представницима међународне заједнице у БиХ (OHR/EUSR, UNDP, WB, EBRD), те утврдила кључне приоритете кроз три области. Те области су: политички услови, социоекономски услови, те европски стандарди.

Треба истакнути да се као основна област интервенције и приоритет у оквиру побољшања социоекономских услова наводи и изградња капацитета и подршка Одјељењу за макроекономску анализу Управног одбора УИО, као институцији одговорној за економске анализе и пројекције прихода¹⁸.

MIPD, као и MIFF, покрива трогодишње раздобље, а оба документа су подложна годишњем ревидирању које Европска комисија доставља Управљачком одбору IPA програма (енгл. *IPA Management Committee*) на очитовање.

Основно средство процјене остварења циљева који су постављени у MIPD-у биће годишњи *Извјештаји о оствареном напретку*.

Хијерархија стратешких докумената у IPA програму

¹⁸ Више о томе: *Commission Decision C(2007) 2255 of 01/06/2007 on a Multi-annual Indicative Planning Document (MIPD) 2007-2009 for Bosnia and Herzegovina*, pp. 17-18.

Годишње програмирање IPA у БиХ

Према Пропису Комисије ЕЗ-а број 718/2007 од 12.јуна 2007.године о provedби IPA програма постоји три начина координисања помоћи:

- a. Децентрализовано управљање
- b. Централизовано управљање (регионални и хоризонтални програм у склопу компоненте I и у склопу компоненте прекограничне сарадње)
- c. Заједничко управљање (за програме и којима су укључене међународне организације)
- d. Подијелено управљање (у склопу компоненте прекограничне сарадње, за програме који укључују државе чланице)

У Босни и Херцеговини програмом IPA управљају надлежна тијела путем „Децентрализованог система управљања (ДИС)“. Он представља систем административних тијела и стандардних поступака успостављених и коришћених унутар тијела државне управе због управљања фазом провођења пројектног циклуса¹⁹.

Основа система захтјева:

1. успостављање **Националног фонда (НФ)**, којем Европска комисија додјељује средства програма;
2. именовање **Националног дужносника за овјеравање (НДО)**, који је одговоран за управљање наведеним средствима;
3. успостављање **Проведбене агенције (ПА)** у коју Национални фонд алоцира средства програма, и која је одговорна за набаву, уговарање, плаћање из средстава програма;
4. именовање **Дужносника овлаштеног за одобравање програма (ДООП)** који је одговоран за управљање активностима Проведбене агенције;
5. именовање **Водитеља програма (ВП)** у надлежним институцијама који су дужни осигурати квалитетну техничку подршку активностима програма и њиховим резултатима;
6. именовање **националног координатора програма** који је одговоран за координацију програмирања и надзор учинковитости провођења.

Дирекција за европске интеграције БиХ (ДЕИ), као Национални координатор помоћи ЕУ је, у сарадњи с Делегацијом Европске комисије, институција надлежна за провођење процеса програмирања IPA. Она спроводи консултације и све остале активности везане за усаглашавање око MIPD-а. На основу тако утврђених приоритета, процес се даље одвија у двије фазе²⁰:

1. Припрема пројектних идеја

- Информисање Савјета министара о процесу програмирања IPA
- Позив за подношење пројектних идеја
- Идентификација пројектних идеја и њихова елаборација (од стране институције)
- Достављање логичких матрица и кратког описа пројеката у форми нацрта на енглеском језику (од стране институције) ДЕИ-у
- Оцјењивање пројектних идеја (у складу с посебним формуларом за оцјењивање) и формирање почетне листе пројеката у консултацији са Делегацијом ЕК

2. Израда финалних приједлога Идејних пројеката (енгл. *Project Fiche*)

- Повратне информације институција у вези са оцјеном елаборираних пројектних идеја
- Консолидација листе пројектних идеја и израда нацрта Идејних пројеката
- Оцјењивање нацрта Идејних пројеката и консултације с Делегацијом ЕК
- Финализација нацрта Идејних пројеката на основу резултата оцјене квалитета
- Достављање финалног нацрта Идејних пројеката Савјету министара ради усаглашавања
- Достављање финалног нацрта Идејних пројеката ЕК на формално одобрење

¹⁹ www.strategija.hr „Приручник за компоненту IPA: Помоћ у транзицији и изградњи институција

²⁰ „Смјернице годишњег програмирања за 2008.годину“, ДЕИ, Сарајево, децембар 2007.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba

Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Консолидовани извјештаји

(припремила: Мирела Кадић, помоћник за истраживачки рад)

Табела 15. (Консолидовани извјештаји: БиХ: ентитети, ЈР)

Консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за сервисирање вањског дуга,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за финансирање Брчко Дистрикта, кантона, општина и Дирекција за путеве,
- приходе буџета Босне и Херцеговине са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске.

Табела 16. (Консолидовани извјештаји: БиХ: држава, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета БиХ
- приходе и расходе буџета Брчко Дистрикта
- приходе и расходе буџета РС
- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе буџета кантона

2. У извјештај је укључена амортизација вањског дуга

3. Подаци нису у потпуности упоредиви са претходном годином ради издвајања Фонда здравственог осигурања из Владе Брчко дистрикта као самосталне финансијске институције.

4. Процијењени су подаци Тузланског кантона за V и VI мјесец

Табела 17. (Консолидовани извјештаји: ФБиХ: Буџет ФБиХ, кантони, општине)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе буџета кантона ФБиХ
- приходе и расходе буџета општина ФБиХ .

2. У Извјештај је укључена амортизација вањског дуга.

3. Процијењени су подаци за сљедеће општине:

Дрвар, Равно, Купрес, Бос.Грахово и Гламоч (сви мјесеци)

Широки Бријег (3,4 и 5.мјесец)

Пале-Прача, Мостар (град), Неум и Томиславград (6.мјесец)

Табела 18 и 19. (Консолидовани извјештаји: кантони)

Консолидовани извјештај укључује:

- Приходе и расходе буџета кантона
- Приходе и расходе буџета припадајућих општина

БиХ: ентитети и ЈР, I-VII, 2008. г.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	Q1	Q2	Q3	Укупно
1	Текући Приходи	411,9	381,9	482,2	490,3	457,4	476,0	558,9	1276,0	1423,7	558,9	3258,5
11	Порески приходи	386,5	354,6	444,9	465,0	437,4	432,8	502,5	1186,0	1335,3	502,5	3023,7
111	Индиректни порези (и средства са ЈР)	370,2	325,0	405,8	424,6	415,1	409,4	479,2	1101,0	1249,1	479,2	2829,3
	ПДВ	247,3	183,8	257,3	260,5	256,9	253,7	311,8	688,5	771,1	311,8	1771,4
	ПДВ на увозе	149,5	200,9	217,0	234,0	222,7	228,6	246,4	567,4	685,3	246,4	1499,0
	ПДВ обавеза према ПДВ пријавама	128,9	100,4	94,8	100,0	102,4	109,4	124,0	324,0	311,7	124,0	759,7
	ПДВ према аутоматском разрезу од стране УИО	0,0	0,0	0,0	0,1		0,0	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
	ПДВ једнократне уплате	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,2	0,1	0,9
	Остало	1,2	1,1	1,0	1,1	1,9	0,9	1,2	3,3	3,9	1,2	8,4
	Поврат ПДВ	-32,6	-118,6	-55,7	-74,6	-70,2	-85,3	-60,1	-206,9	-230,1	-60,1	-497,1
	Царине	40,8	58,2	62,3	66,8	61,6	60,9	52,1	161,3	189,3	52,1	402,7
	Порез на промет	0,5	1,5	0,9	0,7	1,7	0,9	0,9	3,0	3,2	0,9	7,1
	Акциза	67,8	66,6	70,0	79,0	77,8	77,7	95,0	204,3	234,5	95,0	533,8
	увозни пр.	53,9	55,0	57,9	65,9	64,2	64,0	76,9	166,8	194,2	76,9	437,9
	у земљи	13,9	11,6	12,1	13,1	13,5	13,6	18,1	37,5	40,2	18,1	95,9
	Путарина	12,7	14,4	14,0	16,6	16,2	15,0	18,1	41,0	47,9	18,1	107,0
	Остало	1,4	1,4	1,8	1,5	1,6	1,7	1,6	4,7	4,8	1,6	11,1
	Остали поврати	-0,4	-0,9	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3	-0,4	-1,8	-1,6	-0,4	-3,8
112	Директни порези	16,3	29,6	39,1	40,4	22,3	23,3	23,3	85,0	86,1	23,3	194,4
	Порези на доходак и добит	8,0	18,8	26,6	27,4	11,0	10,1	10,1	53,4	48,5	10,1	111,9
	Остали порески приходи	8,3	10,8	12,5	13,1	11,3	13,3	13,3	31,6	37,7	13,3	82,5
12	Непорески приходи	24,3	27,1	37,1	24,5	19,8	41,9	55,8	88,5	86,2	55,8	230,5
13	Остали приходи			0,1		0,1	0,2	0,0	0,1	0,3	0,0	0,3
14	Донације/грантови	0,2	0,0	0,0	0,5	0,0	0,2	0,0	0,2	0,7	0,0	1,0
15	Трансфери виших нивоа	0,9	0,1	0,1	0,2	0,1	0,9	0,6	1,2	1,2	0,6	2,9
2	Текући Расходи	305,0	400,2	427,7	490,2	447,9	514,1	500,1	1133,0	1452,2	500,1	3085,2
21	Текући издаци	48,5	68,7	85,7	80,4	77,2	99,0	55,8	202,9	256,6	55,8	515,2
211	Плате и накнаде	45,2	61,0	68,5	67,1	65,9	86,4	42,7	174,6	219,4	42,7	436,6
212	Издаци за материјал и услуге	3,3	7,7	17,2	13,2	11,3	12,6	13,1	28,3	37,2	13,1	78,6
22	Грантови/Социјални трансфери/Субвенције	13,7	53,5	64,6	79,5	68,5	95,9	107,6	131,9	243,9	107,6	483,3
	Трансфери домаћинствима	10,7	48,5	43,4	56,1	50,3	67,2	58,1	102,7	173,6	58,1	334,4
	Трансфери организацијама/институцијама	0,3	1,2	5,9	5,1	8,9	6,1	11,8	7,4	20,1	11,8	39,3
	Субвенције	2,7	3,8	15,2	18,3	9,3	22,6	37,7	21,8	50,2	37,7	109,6
23	Плаћање камате	0,6	10,1	13,6	5,4	16,2	19,8	0,6	24,3	41,5	0,6	66,3
24	Остали издаци/потрошња/трансфери	1,9	44,4	25,5	32,1	36,7	37,3	30,0	71,8	106,1	30,0	208,0
25	Трансфери са ЈР	224,3	205,4	219,8	248,2	226,9	239,7	287,6	649,5	714,9	287,6	1652,0
	од чега: Буџет БиХ	51,6	51,6	61,5	57,6	52,3	54,9	60,2	164,8	164,8	60,2	389,8
	од чега: ФБиХ / кантони, општине, Дирекција за цесте	130,8	121,1	117,7	144,6	135,4	141,6	153,5	369,6	421,5	153,5	944,6
	од чега: РС / градови, општине, ЈП "Путеви РС"	30,7	22,7	28,4	33,1	26,5	30,4	57,1	81,8	89,9	57,1	228,8
	од чега: Брчко	11,2	10,0	12,1	13,1	12,7	12,8	16,8	33,3	38,6	16,8	88,7
27	Трансфери кантонима, општинама и градовима	17,2	18,1	18,7	40,2	23,0	25,4	17,3	54,0	88,5	17,3	159,8
28	Нето позајмљивање*	-1,3		-0,1	4,4	-0,7	-3,0	1,2	-1,4	0,7	1,2	0,5
3	Нето набавка нефинансијских средстава	4,7	4,7	8,4	13,3	6,5	19,3	17,4	17,8	39,2	17,4	74,3
4	Владин суфицит (+)/ дефицит(-) (1-2-3)	102,2	-23,0	46,1	-13,3	3,0	-57,4	41,5	125,2	-67,7	41,5	99,0
5	Нето финансирање**	-0,57	-1,4	-35,2	-9,0	-5,6	-8,2	-2,0	-37,2	-22,8	-2,0	-62,0

Табела 15.

БиХ: држава, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони I-VI, 2008 г.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-IV 2008
1	Приходи (11+12+13+14)	423.907.208	419.784.845	483.068.613	556.052.141	468.257.540	492.318.927	1.326.760.666	1.516.628.608	2.843.389.274
11	Приходи од пореза	365.884.873	361.235.083	419.722.044	440.244.102	416.866.801	415.235.731	1.146.841.999	1.272.346.634	2.419.188.633
	Порези на добит појединаца и предузећа	18.111.809	24.534.333	35.964.793	33.784.658	16.942.525	14.625.211	78.610.934	65.352.394	143.963.328
	Порези на плате и радну снагу	20.074.584	28.816.874	25.692.452	32.049.227	27.666.912	29.503.029	74.583.910	89.219.168	163.803.078
	Порез на имовину	2.214.127	2.371.659	1.696.239	1.745.895	1.540.358	1.592.552	6.282.024	4.878.806	11.160.830
	Приходи од индиректних пореза*	324.480.548	303.963.832	351.223.953	371.126.040	367.071.633	366.170.524	979.668.334	1.104.368.198	2.084.036.532
	Остали порези	1.003.805	1.548.385	5.144.607	1.538.282	3.645.373	3.344.415	7.696.797	8.528.069	16.224.866
12	Непорески приходи	56.389.160	56.103.965	61.220.330	54.319.749	41.839.545	74.319.795	173.713.455	170.479.088	344.192.543
13	Текуће потпоре (Грантови)	1.513.148	2.389.365	2.060.368	61.486.462	9.491.686	2.549.234	5.962.881	73.527.382	79.490.263
14	Остали приходи	120.027	56.432	65.872	1.828	59.509	214.167	242.331	275.504	517.835
2	Расходи (21+22+23)	316.069.687	365.838.658	372.739.333	464.218.454	437.559.660	519.302.783	1.054.647.678	1.421.080.897	2.475.728.575
21	Текући издаци	315.663.677	363.339.245	369.619.421	455.405.173	434.260.053	517.273.118	1.048.622.343	1.406.938.344	2.455.560.688
	Плате и накнаде	173.384.001	176.831.289	177.108.249	192.306.714	190.971.870	222.179.051	527.323.539	605.457.635	1.132.781.174
	од чега: Бруто плате	148.023.904	150.109.364	150.336.024	160.421.313	159.989.620	178.313.438	448.469.291	498.724.370	947.193.661
	од чега: Накнаде	25.360.098	26.721.925	26.772.225	31.885.401	30.982.251	43.865.613	78.854.248	106.733.265	185.587.513
	Доприноси послодавца и остали доприноси	8.231.021	8.469.281	8.339.164	9.448.301	9.533.401	11.737.430	25.039.465	30.719.132	55.758.597
	Издаци за материјал и услуге	26.331.686	35.358.117	44.612.437	43.158.361	40.031.823	44.072.652	106.302.240	127.262.837	233.565.076
	Грантови	103.187.783	128.793.738	133.192.342	204.691.714	177.314.487	219.284.062	365.173.863	601.290.262	966.464.125
	Издаци за камате и остале накнаде	4.529.186	13.886.820	6.367.230	5.800.083	16.408.472	19.999.923	24.783.236	42.208.478	66.991.715
22	Остали расходи	2.064.457	2.196.423	2.900.735	4.780.059	4.064.912	3.160.173	7.161.614	12.005.143	19.166.758
23	Нето позајмљивање*	-1.658.447	302.990	219.176	4.033.222	-765.305	-1.130.508	-1.136.280	2.137.409	1.001.129
3	Нето набавка нефинансијских средстава	9.660.446	7.610.028	10.375.184	20.352.056	18.210.327	31.135.413	27.645.658	69.697.796	97.343.453
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	98.177.075	46.336.159	99.954.096	71.481.630	12.487.553	-58.119.268	244.467.330	25.849.915	270.317.246
	од чега: Буџет БиХ	13.817.144	14.049.039	15.602.204	74.188.927	6.565.687	4.307.858	43.468.387	85.062.472	128.530.859
	Буџет ФБиХ	23.305.367	23.305.367	23.305.367	-4.776.926	-21.358.580	-35.505.954	69.916.102	-61.641.460	8.274.641
	Буџет РС	15.800.917	6.605.654	40.768.827	-6.864.609	20.420.282	-14.474.776	63.175.398	-919.104	62.256.294
	Буџет Брчко	9.640.785	6.021.473	4.387.102	4.552.184	3.846.646	4.390.262	20.049.361	12.789.092	32.838.453
	Кантони ФБиХ	35.612.862	-3.645.374	15.890.596	4.382.054	3.013.519	-16.836.658	47.858.083	-9.441.085	38.416.998
5	Нето финансирање**	-11.358.160	-13.075.109	-12.188.258	-8.667.075	-5.753.114	-8.383.447	-36.621.527	-22.803.636	-59.425.164

Табела 16

ФБиХ: Буџет ФБиХ, кантони, општине, I-VI 2008

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	Укупно
1	Приходи (11+12+13+14)	309.149.409	287.888.018	309.511.259	323.643.567	312.967.456	337.059.057	906.548.686	973.670.080	1.880.218.767
11	Приходи од пореза	250.480.576	237.963.933	259.685.651	276.787.734	268.404.594	270.483.066	748.130.160	815.675.394	1.563.805.554
	Порези на добит појединаца и предузећа	16.337.787	18.139.162	14.636.737	8.672.163	7.209.956	6.759.077	49.113.686	22.641.196	71.754.882
	Порези на плате и радну снагу	16.737.768	23.686.802	19.008.894	24.969.275	21.635.220	21.951.268	59.433.464	68.555.764	127.989.227
	Порез на имовину	8.023.805	8.620.007	7.786.643	8.207.544	7.592.581	9.630.054	24.430.454	25.430.179	49.860.633
	Приходи од индиректних пореза*	208.062.879	185.812.405	213.123.211	233.246.212	230.515.937	230.419.715	606.998.495	694.181.864	1.301.180.359
	Остали порези	1.318.338	1.705.558	5.130.166	1.692.539	1.450.900	1.722.951	8.154.061	4.866.390	13.020.452
12	Непорески приходи	57.728.615	47.514.371	47.953.599	45.303.117	40.202.992	63.571.284	153.196.584	149.077.392	302.273.976
13	Текуће потпоре (Грантови)	540.270	1.526.970	1.360.939	1.109.306	4.149.260	2.377.762	3.428.179	7.636.328	11.064.507
14	Остали приходи	399.948	882.745	511.070	443.412	210.611	626.945	1.793.762	1.280.967	3.074.730
2	Расходи (21+22+23)	206.162.292	245.708.361	256.409.439	305.636.190	316.378.829	367.644.126	708.280.091	989.659.146	1.697.939.237
21	Текући издаци	203.937.594	242.472.075	251.317.161	302.931.068	312.957.843	361.853.589	697.726.830	977.742.500	1.675.469.329
	Плате и накнаде	93.680.693	98.969.634	99.449.932	109.406.472	110.927.836	142.464.516	292.100.259	362.798.824	654.899.083
	од чега: Бруто плате	75.862.969	78.828.236	79.043.575	85.863.864	87.190.375	105.899.756	233.734.780	278.953.994	512.688.774
	од чега: Накнаде	17.817.723	20.141.398	20.406.358	23.542.608	23.737.461	36.564.761	58.365.479	83.844.829	142.210.308
	Доприноси послодавца и остали доприноси	9.114.922	9.434.126	9.400.127	10.408.627	10.481.926	12.802.812	27.949.175	33.693.365	61.642.540
	Издаци за материјал и услуге	23.179.253	27.851.251	30.663.326	31.766.685	28.177.263	31.488.520	81.693.830	91.432.467	173.126.297
	Грантови	73.668.077	102.177.414	107.684.095	147.168.809	156.798.145	162.996.573	283.529.586	466.963.528	750.493.114
	Издаци за камате и остале накнаде	4.294.649	4.039.650	4.119.680	4.180.475	6.572.673	12.101.167	12.453.980	22.854.316	35.308.296
22	Остали расходи	2.556.970	2.943.720	4.809.883	3.078.597	3.463.149	3.958.856	10.310.573	10.500.602	20.811.175
23	Нето позајмљивање*	-332.273	292.567	282.395	-373.474	-42.163	1.831.681	242.689	1.416.044	1.658.733
3	Нето набавка нефинансијских средстава	8.072.338	11.544.628	14.287.218	15.942.199	21.618.662	27.144.526	33.904.184	64.705.387	98.609.571
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	94.914.779	30.635.029	38.814.602	2.065.178	-25.030.035	-57.729.595	164.364.411	-80.694.452	83.669.959
5	Нето финансирање**	-12.761.920	-11.854.822	-12.526.403	-9.447.938	-5.610.639	-7.733.991	-37.143.146	-22.792.567	-59.935.713

Табела 17

Сарајевски кантон, I-VI, 2008. г.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2008	I-VI 2007
1	Приходи (11+12+13+14)	70.039.724	72.258.081	71.585.397	71.695.466	64.342.106	72.666.604	213.883.201	208.704.176	422.587.377	367.227.113
11	Приходи од пореза	54.369.084	56.703.791	55.831.616	60.427.283	54.735.805	56.308.998	166.904.491	171.472.086	338.376.577	304.572.895
	Порези на добит појединаца и предузећа	6.047.944	7.440.639	3.173.372	3.687.758	3.513.144	2.329.481	16.661.955	9.530.383	26.192.338	23.293.464
	Порези на плате и радну снагу	5.566.816	10.711.212	6.360.538	9.905.526	7.908.859	7.594.735	22.638.566	25.409.121	48.047.687	37.605.651
	Порез на имовину	4.081.959	4.890.591	3.736.779	3.941.120	2.390.394	3.259.458	12.709.329	9.590.972	22.300.301	18.603.450
	Домаћи порези на добра и услуге (по прописима до 31,12,2005)	1.208.967	1.059.302	407.413	1.386.370	897.714	809.101	2.675.683	3.093.185	5.768.867	4.192.644
	Приходи од индиректних пореза	37.076.445	31.987.579	38.128.912	40.934.167	39.552.529	41.776.536	107.192.936	122.263.232	229.456.169	215.465.148
	Остали порези	386.952	614.467	4.024.602	572.341	473.165	539.687	5.026.022	1.585.193	6.611.215	5.412.538
12	Непорески приходи	15.345.228	13.603.044	13.389.247	9.837.285	8.214.838	13.033.783	42.337.518	31.085.907	73.423.425	54.932.708
13	Грантови	266.750	1.279.428	1.992.716	1.059.080	1.389.535	2.952.005	3.538.893	5.400.619	8.939.513	6.078.122
14	Остали приходи	58.663	671.818	371.818	371.818	1.928	371.818	1.102.299	745.564	1.847.863	1.643.388
2	Расходи (21+22)	41.677.819	64.439.715	63.079.857	68.496.443	67.427.683	82.428.885	169.197.390	218.353.011	387.550.401	318.315.259
21	Текући издаци	42.347.936	64.484.502	63.149.337	68.906.820	67.496.437	82.468.041	169.981.775	218.871.298	388.853.073	321.512.731
	Плате и накнаде	20.854.429	22.684.064	22.934.820	22.788.013	21.715.947	30.997.638	66.473.313	75.501.598	141.974.911	125.453.121
	од чега: Бруто плате	16.769.824	17.682.481	17.897.490	17.605.145	16.959.479	18.526.410	52.349.795	53.091.035	105.440.830	91.223.914
	од чега: Накнаде	4.084.605	5.001.583	5.037.330	5.182.868	4.756.467	12.471.228	14.123.518	22.410.563	36.534.081	34.229.207
	Доприноси послодавца и остали доприноси	2.004.174	2.131.675	2.127.182	2.114.882	2.030.755	2.210.214	6.263.031	6.355.851	12.618.882	10.898.524
	Издаци за материјал и услуге	2.706.082	6.756.081	6.570.401	7.012.821	5.687.166	6.232.753	16.032.563	18.932.741	34.965.303	28.555.800
	Грантови	16.696.820	32.909.830	31.467.028	36.976.076	38.012.386	43.021.908	81.073.679	118.010.371	199.084.049	155.834.519
	Издаци за камате и остале накнаде	86.431	2.853	49.906	15.027	50.183	5.528	139.190	70.738	209.928	770.767
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Нето позајмљивање*	-670.117	-44.788	-69.480	-410.376	-68.754	-39.156	-784.385	-518.287	-1.302.672	-3.197.472
3	Нето набавка нефинансијских средстава	285.518	2.648.859	3.135.340	3.430.242	5.293.052	7.558.674	6.069.718	16.281.968	22.351.686	-1.729.016
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	28.076.387	5.169.507	5.370.200	-231.220	-8.378.629	-17.320.955	38.616.093	-25.930.803	12.685.290	50.640.870
5	Нето финансирање**	-125.000	-9.722	-246.310	-16.843	-66.957	-9.722	-381.032	-93.523	-474.555	-100.145

Табела 18

Зеничко-добојски кантон, I-VI, 2008. г.

		I	II	III	IV	V	VI	Q1	Q2	I-VI 2008	I-VI 2007
1	Приходи (11+12+13+14)	26.143.515	22.896.092	29.219.389	29.209.470	26.792.618	30.644.658	78.258.996	86.646.745	164.905.742	142.736.606
11	Приходи од пореза	21.512.382	18.897.029	22.728.500	24.118.134	22.573.410	25.318.919	63.137.912	72.010.464	135.148.375	118.674.407
	Порези на добит појединаца и предузећа	871.479	1.016.850	681.301	577.984	492.492	585.598	2.569.631	1.656.074	4.225.704	4.134.479
	Порези на плате и радну снагу	2.256.458	2.563.199	2.683.028	3.259.430	2.779.649	2.648.753	7.502.685	8.687.831	16.190.516	13.067.951
	Порез на имовину	753.467	719.532	689.325	1.069.152	1.084.739	2.757.429	2.162.324	4.911.320	7.073.644	4.314.980
	Домаћи порези на добра и услуге (по прописима до 31,12,2005)	842.581	847.925	621.749	625.898	216.675	393.316	2.312.255	1.235.889	3.548.144	5.016.640
	Приходи од индиректних пореза	16.672.915	13.659.335	17.960.931	18.485.182	17.904.729	18.828.994	48.293.181	55.218.905	103.512.086	91.733.356
	Остали порези	115.482	90.189	92.166	100.489	95.127	104.829	297.837	300.444	598.281	407.001
12	Непорески приходи	3.424.454	3.753.128	5.920.906	4.719.035	3.760.620	4.478.686	13.098.488	12.958.342	26.056.829	23.130.443
13	Грантови	1.084.642	207.892	569.983	372.301	458.587	840.332	1.862.517	1.671.220	3.533.737	811.875
14	Остали приходи	122.037	38.043	0	0	0	6.720	160.080	6.720	166.800	119.881
2	Расходи (21+22)	19.731.941	24.164.071	26.052.657	24.949.402	27.601.885	27.842.348	69.948.670	80.393.635	150.342.305	116.819.950
21	Текући издаци	19.731.941	24.164.071	26.052.657	24.949.402	27.596.185	27.842.348	69.948.670	80.387.935	150.336.605	116.819.950
	Плате и накнаде	11.219.867	13.009.127	12.888.084	12.909.086	15.097.160	13.166.991	37.117.078	41.173.238	78.290.315	64.612.986
	од чега: Бруто плате	9.352.033	10.314.319	10.297.254	10.357.883	10.424.438	10.553.932	29.963.606	31.336.252	61.299.858	52.132.712
	од чега: Накнаде	1.867.834	2.694.809	2.590.829	2.551.203	4.672.723	2.613.060	7.153.472	9.836.986	16.990.457	12.480.274
	Доприноси послодавца и остали доприноси	1.122.497	1.226.058	1.222.158	1.223.114	1.241.802	1.244.578	3.570.713	3.709.495	7.280.208	6.172.783
	Издаци за материјал и услуге	3.907.037	4.390.395	4.508.860	4.269.053	3.388.543	4.902.537	12.806.292	12.560.132	25.366.424	21.649.261
	Грантови	3.363.862	5.336.356	7.106.332	6.290.183	7.682.633	8.176.554	15.806.550	22.149.370	37.955.920	22.451.764
	Издаци за камате и остале накнаде	88.574	3.533	13.171	6.634	61	63.128	105.277	69.823	175.101	108.203
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	30.106	198.602	314.054	251.331	185.986	288.560	542.761	725.876	1.268.638	1.824.953
22	Нето позајмљивање*	0	0	0	0	5.700	0	0	5.700	5.700	
3	Нето набавка нефинансијских средстава	1.014.328	1.312.966	2.753.200	2.734.031	2.685.827	2.452.953	5.080.494	7.872.811	12.953.305	6.949.846
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	5.397.246	-2.580.946	413.532	1.526.037	-3.495.094	349.357	3.229.832	-1.619.700	1.610.132	18.966.810
5	Нето финансирање**	-154.055	-2.500	-27.496	-14.998	-2.500	-127.547	-184.051	-145.045	-329.095	-86.902

Табела 19